

نوبل

نام:

نام خانوادگی:

پایه تحصیلی: کلاس:

شماره صندلی:

مدت زمان امتحان:

تاریخ امتحان:

نام امتحان:

ردیف	سئوالات	صفحه ی (۱)	بارم
۱	الف- قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف- فرو ماند در لطف و صنع خدای () ب- اشتر طلبید و محمل آراست () ج- اگر به طوع و رغبت نیاید به اکراه و اجبار برگیر و بیاور. () د- به شکل بدیهی، میثاق امروزی را مؤکد سازیم. ()	۱	۱
۲	فعل را در جمله ی زیر به مجهول تبدیل کنید و اجزای جمله را با فعل مجهول تطبیق دهید و بنویسید. «من به آرامی از آن درخت تنومند، یک دانه شکوفه ی سیب چیدم.» ←	۰/۵	۰/۵
۳	نقش های تبعی را در عبارت های زیر نشان دهید و نام هر یک را بنویسید. (جمعاً دو مورد) الف- به فرزندان و یاران گفت چنگیز / که گر فرزند باید، باید این سان ←	۰/۵	۰/۵
۴	ب- پدر جلال الدین، محمد بن حسین خطیبی، معروف به بهاءالدین ولد از دانشمندان روزگار خود بود. ←	۰/۵	۰/۵
۵	فرآیندهای واجی «افزایش» و «کاهش» را در عبارت زیر، مشخص کنید. (جمعاً دو مورد) «او لحظه ای از نظم و نثر غافل نمی شد و همیشه گلستان سعدی در دسترس ما بود.» ←	۰/۵	۰/۵
۶	هجاهاى هر واژه را تعیین کنید و سپس صامت ها و مصوّت ها را مشخص نمایید. الف- لانه ← ب- آب ←	۰/۵	۰/۵
۷	در متن زیر، دو واژه ی «وندی»، یک واژه ی «مرکب» و یک واژه ی «وندی- مرکب» بیابید و بنویسید. «با شعر او بود که با شعر شاهکار آشنا شدم و او را هنرمند یافتم و با آثار او در تنهایی، گفت و گو کردم.» الف- دو واژه ی وندی ← ۱- ۲- ب- یک واژه ی مرکب ← ۱- پ- یک واژه ی «وندی- مرکب» ← ۱-	۱	۰/۵
۷	در گزینه های زیر، غلط های املائی را پیدا کنید و زیر آن ها خط بکشید و شکل درست را بنویسید. (جمعاً دو مورد) الف- چون موسم حج رسید برخواست / اشتر طلبید و محمل آراست () ب- شعری در مدح گیوه ی من بگوئید بدانم قوت تبع شما تا چه پایه است ()	۰/۵	۰/۵

ردیف	سؤالات	صفحه ی (۲)	بارم
۸	کدام شکل از همزه ، هم در آغاز، هم در میان و هم در پایان واژه می آید؟ برای دو مورد آن ، مثال بزنید. الف () ب ()	۰/۵	
۹	کلمه ی «استاد» را یک بار به عنوان شاخص و یک بار به عنوان «هسته ی گروه اسمی» در جمله به کار ببرید. الف- شاخص ← ب- هسته ی گروه اسمی ←	۰/۵	
۱۰	مترادف و هم خانواده ی کلمه ی «مفاتیح» را بنویسید. مترادف () هم خانواده ()	۰/۵	
۱۱	کاربرد معنایی واژه ی «محبوب» را در عبارت های زیر، بررسی کنید و بنویسید. الف- محبوب گشت از مردمان، مگر از اطّبا () ب- مردی محبوب بود و دیده و دلش از گناه، دور. ()	۰/۵	
۱۲	رابطه ی معنایی بین کلمات این دو گروه عطفی را بنویسید. (ترادف، تضمّن، تناسب، تضاد) الف- سیر و گیاه () ب- سیر و پیاز ()	۰/۵	
ب- قلمرو ادبی (۵ نمره)			
۱۳	در بیت «می گفت گرفته حلقه در بر / کامروز، منم چو حلقه بر در»، مشبّه و مشبّه به را تعیین کنید. الف- مشبّه () ب- مشبّه به ()	۰/۵	
۱۴	در عبارت های زیر، آرایه ی «مجاز» را بیابید و مفهوم آن ها را بنویسید. (جمعاً دو مورد) الف- به کران آب فرود آمد و جامه بگردانید. () ب- زرها را سلطان محمود از بتخانه ها به شمشیر، بیاورده باشد. ()	۰/۵	
۱۵	منظور از «سهل ممتع» بودنِ سخن سعدی، چیست ؟ ←	۰/۵	
۱۶	نمودار خطّی قالبِ شعری «چهار پاره» را در دو بند، رسم کنید.	۰/۵	
۱۷	در عبارت زیر، بهره گیری از کدام آرایه های ادبی بر زیبایی سخن، افزوده است؟ (در چه کلماتی؟) (دو مورد) «دو دربار وجود داشت دربارِ بزم و دربارِ رزم؛ بزم پدر و رزم پسر» ۱- () ۲- ()	۰/۵	

ردیف	سؤالات	صفحه ی (۳)	بارم
۱۸	در بیت الف، آرایه ی «استعاره» و در بیت «ب»، آرایه ی «متناقض نما» را مشخص و بررسی کنید. الف- سرنشتر عشق بر رگ روح زدند / یک قطره فرو چکید و نامش دل شد (استعاره =) ب- کنارنام تولنگر گرفت کشتی عشق/ بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی (متناقض نما =)	۰/۵	۱
۱۹	بیت بعدی را بنویسید. زاغی از آن جا که فراغی گزید / رخت خود از باغ به راغی کشید ←	۱	۱
۲۰	مصراع دوم هر گزینه را بنویسید. الف- بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / ب- پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست /	۱	۱
۲۱	پ- قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم عبارت های زیر را در زیر آن به فارسی روان بنویسید. الف- هیچ نمانده بود از غرقه شدن اما ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت. ← ب- این چه سرّ است که حضرت عزّت، خاک ذلیل را به چندین اعزاز می خوانند. ← ج- خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت. ← د- عطار به پدر مولانا گفت : زود باشد که این پسر تو، آتش در سوختگان عالم خواهد زد. ←	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲۲	بیت «به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم» با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟ الف- اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادبارها اقبال گردد ☐ ب- بلند آن سر که او خواهد بلندش / نژند آن دل که او خواهد نژندش ☐ پ- اگر یک ذره را برگیری از جای / خلل یابد همه عالم سراپای ☐ ت- در نابسته ی احسان گشاده است / به هر کس آن چه می بایست داده است ☐	۰/۵	۰/۵
۲۳	مفهوم و منظور کلی بیت زیر را با توجه به درس «ذوق لطیف» بنویسید. «به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا» ←	۰/۵	۰/۵

ردیف	سؤالات	صفحه ی (۴)	بارم
۲۴	با توجه به عبارت به سؤال ها پاسخ دهید. « سعدی که انعطاف جادوگرانه دارد آن قدر خود را خم می کرد که به حدّ فهم ناچیز کودکانه ی من برسد. به هر حال، این همدم کودک و دست گیر پیر، مانند هوا در فضای فکری فارسی زبانان، جریان داشته است.» الف- منظور از این که «خود را خم می کرد» چیست؟ ب- منظور از «همدم کودک و دست گیر پیر» چیست؟	۱	۱
۲۵	در بیت «بشنو از نی چون حکایت می کند / از جدایی ها شکایت می کند»: الف- «نی» نماد چیست ؟ ب- منظور از «جدایی» چیست ؟	۱	۱
۲۶	معنی و مفهوم بیت ها را به نثر روان بنویسید. الف- اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادب‌ها اقبال گردد ← ب- ما به فلک بوده ایم یار ملک بوده ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست ← پ- شبی را تا شبی با لشکری خُرد / ز تن ها سر، ز سر ها خود افکند ←	۰/۵	۰/۵
۲۷	کدام گزینه با بیت «رزق، هر چند بی گمان برسد / شرط عقل است جُستن از درها» تناسب مفهومی دارد؟ ۱- خدا را بر آن بنده بخشایش است / که خلق از وجودش در آسایش است ☐ ۲- یکی روبهی دید بی دست و پای / فرو ماند در لطف و صنع خدای ☐ ۳- نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست ☐ ۴- بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش ☐	۰/۵	۰/۵
۲۸	کدام گزینه با بیت «از شبنم عشق، خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد» تناسب مفهومی دارد؟ ۱- با خردمندی و خوبی، پارسا و نیک خوست / صورتی هرگز ندیدم که این همه معنی در اوست ☐ ۲- در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد / عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد ☐ ۳- دست طمع چو پیش کسان می کنی دراز / پل بسته ای که بگذری از آبروی خویش ☐ ۴- ز علم ظاهری رنجور گردی / ز علم باطنی منصور گردی ☐	۰/۵	۰/۵

موفق باشید

- الف - آفرینش ب - کجاوه ، مهد ج - طوع ؛ اطاعت د - عهد استوار ، عهد پیمان
- ۲ - یک دانه مشکوفه سیب ، چیده شد . ۳ - الف (یاران = معطوف) ب - (مقدین حسین خطیبی = بدل)
- ۴ - (لطمه ای = افزایش) (دسترس = گاهش) کی هجا دارد
- ۵ - لانه ^{الگو هجایی} / ل / ا / ن / - / ه آ ب ^{الگو هجایی} ← / ا / ب / / ص م ص م دو هجا دارد
- ۶ - (وندی : ۱- هزمند ۲- تنهایی) (مرکب : شاهکار) (وندی - مرکب : لغت وگو)
- ۷ - (الف : برخاست) (ب : طبع) ۸ - (آ) (۱- آن ۲- قرآن ۳- مار بوا) (ذکر دو مثال کافی است)
- ۹ - (شافص ← استاد علی اکبر دهخدا ، لغت نامه را تدوین کرد) (هتای گرده اسمی : استاد آمده او استاد ریاضی است .)
- ۱۰ - (مترادف : کلیده) (هم خانواده : مفتاح ، فتوح) ۱۱ - (الف : پنهان) (با شرم و حیا)
- ۱۲ - (الف - تقصیر) (ب - تناسب)

ب - قلمرو ادبی

- ۱۳ - (الف - من) (ب - حلقه) ۱۴ - (الف - آب (رودخانه)) (ب - شمشیر (خنجر))
- ۱۵ - (الف : آسان اما تقلید از آن ، دشوار است .)
- ۱۶ - (۱- تضاد : (ازم - بزم)) (مترادف : نظیر (پدر - پسر))
- ۱۷ - (الف : رگ روح) (ب : آرامشی طومانی)
- ۱۸ - (الف - بگشای لب که قند فراوانم آرزوست)
- ۱۹ - بیت بعدی : دید یکی عرصه به دامان کوه / عرضه ده مخزن پنهان کوه ۲۰ - آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست

ب - قلمرو فکری

- ۲۱ - الف - چیزی نمایند بود غرق شود اما خداوند ، پس از نشان دادن هدایتش به او رجعت کرد .
- ب - این چه راز است که خداوند ، خاک پیست را با این هم احترام احضار می فرماید . ج - هر حادثه ای خوب یا بد را ناشی از اراده ای الهی نیست
- د - علامه به پدر مولانا گفت : به زودی این سپرتو ، شور و غوغایی در عاشقان دنیا ایجاد خواهد کرد .
- ۲۲ - ب ۲۳ - اگر نگاه کردم از ناگزیری بود پس از من ایراد بگیرد . (اشاره به چاپ اولین کتاب های نویسنده در دوره ی جوانی)
- ۲۴ - الف - نوشته ها و اشعار معدی به گونه ای است که کودک هم در حد فهم خود می فهمد . ب - هم کودک و هم بزرگ سال می توانند از آثار معدی بهره ببرند .
- ۲۵ - الف - (خود مولانا ، هر غریب دور افتاده از وطن) ب - (جدایی از عالم معنا و جوار الهی)
- ۲۶ - الف - اثر لطف الهی ، شامل حال فرد شود همی بد بخجی های او به خوشبختی تبدیل می شود .
- ب - ما نزد خدا و هم نشین فرشتگان بودیم دوباره نزد خدا برمی گیریم زیرا آن جا وطن هم می ماست .
- پ - یک شبانه روز با سپاهی کوچک به نبرد مشغول بود ...

۴ - ۲۷

۲ - ۲۸